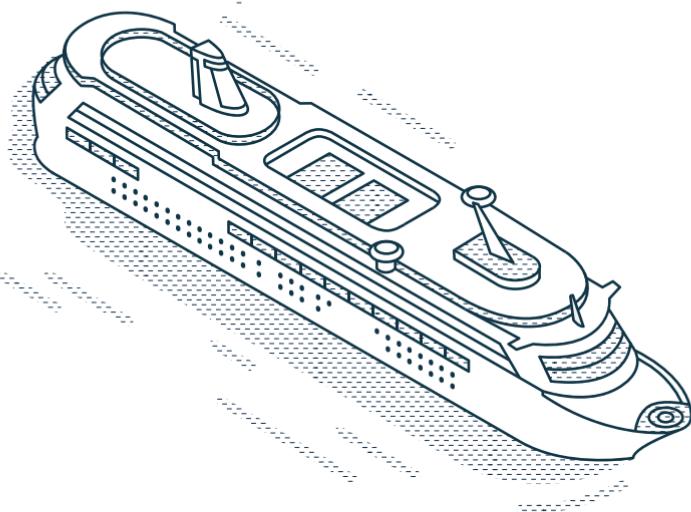

ОЛЬГА МЕЛЬНИК

SHIP LIFE

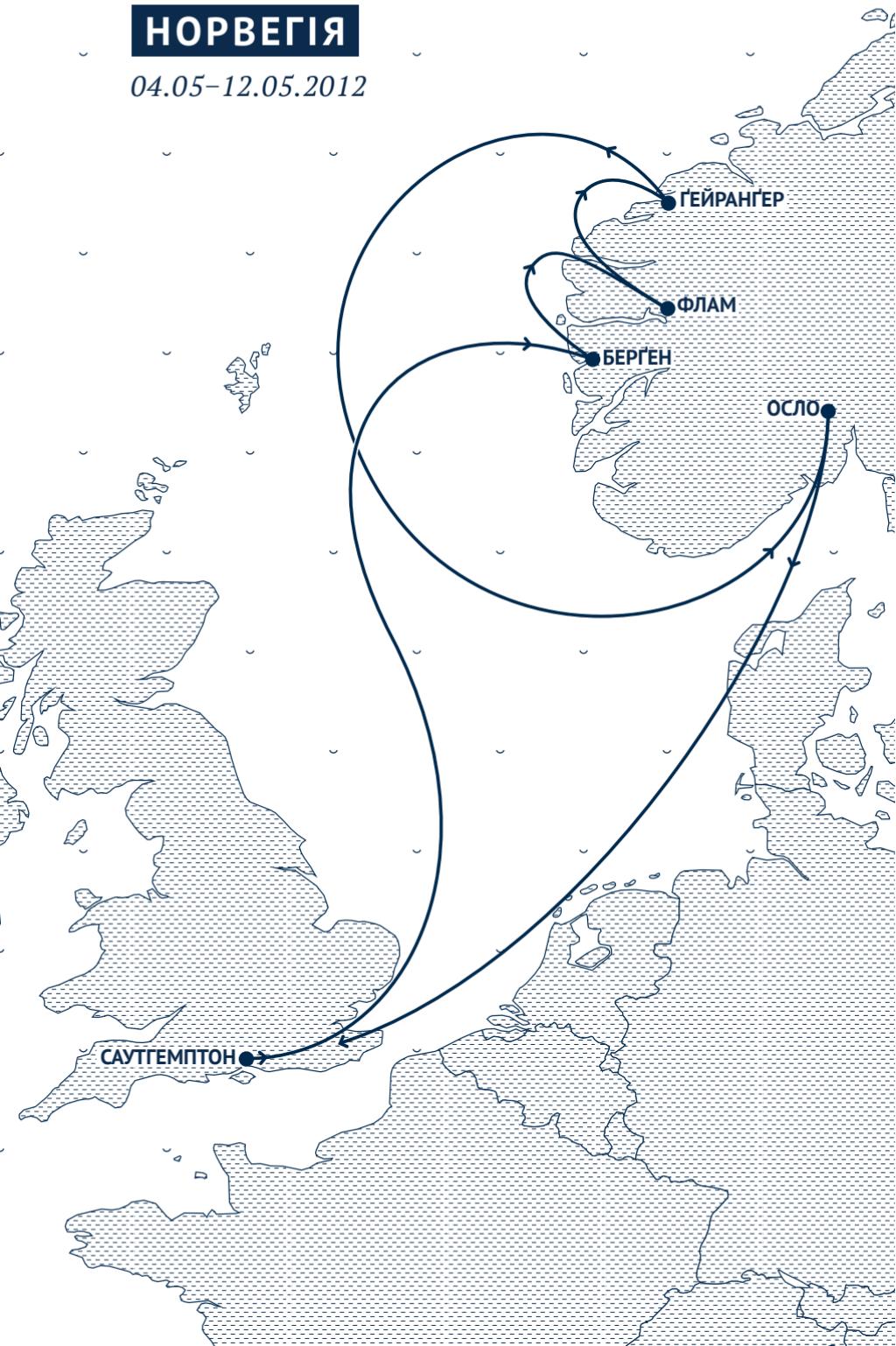
СІМ МІСЯЦІВ
ДОБРОВІЛЬНОГО РАБСТВА

БОРТОВИЙ ЩОДЕННИК

НОРВЕГІЯ

04.05-12.05.2012

4 травня, Саутгемптон

На лайнері нас зустріли дуже гостинно, роздали вітальні пакунки з іменними бейджами, брендованими ручками, брелоками, купою навчальних матеріалів, а ще там була пляшка води і шоколадка. Спочатку розповідали загалом про судно і про умови роботи, потім дали підписати контракти.

Далі слово взяв головний лікар і почав розказувати про діарею: «Ви знаєте, що таке діарея? Це коли три рази впродовж двадцяти хвилин». Так ми дізналися, що діарея на судні – річ дуже серйозна, бо найчастіше вірусна і може миттєво поширитися, що, в своєму чергою, призведе до масштабної санітарної катастрофи. Саме тому руки щоразу треба було мити не менше двадцяти секунд, ретельно намивуючи між усіма пальцями. Тільки за те, що вчасно не відрапортуюш про випадок діареї, можна дістати попередження або й зовсім бути звільненим з компанії.

Згодом до нас підійшли представники *Bar Department*^{*}: помічник бар-менеджера Іво з Болгарії та його підлеглий Кортні з Яマイки, який виявився нашим супервайзером. Іво видав нам по великому жовтому конверту, де було з півтори сотні сторінок про напої, ціни, а також правила для офіціантів і барменів. Сказав, що очікує, аби вже за тиждень ми все це докладно знали. Тоді ж нам видали наші *Crew ID*^{**}, перепустки – з якими можна було виходити без візи і паспорта практично в будь-якому порту. Ще на цю картку можна було класти гроші,

* Відділ барів.

** Ідентифікаційна картка члена екіпажу.

щоб сидіти в інтернеті чи розплачуватись за товари, куплені на борту.

Кортні зробив нам невеличку екскурсію судном, пообідав з нами в їdalyni, яка тут називається *Crew Mess*, і показав наші каюти. Він ішов і говорив дуже швидко, було забагато нової інформації та вражень. Дорогу до каюти я, звичайно ж, не запам'ятала, добре хоч знала її номер – 8605. Я довго перепитувала кожного стрічного і хвилин за 10 її таки знайшла.

Батько мені розповідав, що на судні головне – запам'ятати шлях від каюти до місця роботи, а звідти – в їdalynu і навпаки. Казав, що йому досі часом сняться кошмари про те, як він блукає тими коридорами і не може знайти вихід.

Пошук шляху до каюти ускладнився ще більше, коли на виході з порту, під час проходження небезпечних ділянок, замикають водотривкі двері. Ці двері ділять судно на сім окремих герметичних частин. Тоді, щоб потрапити до своєї каюти на 1-й палубі з їdalyni на 2-й, треба пройти через залу театру на 4-й. Ну а що? – *Safety first**! Крім того, місце роботи в мене не одне, а чотирнадцять – стільки є барів на борту. Три бари на 3-й палубі, два – на 4-й, чотири – на 5-й, один – на 12-й, три – на 14-й і ще один – на 15-й палубі. В будь-який момент супервайзер може послати в якийсь інший бар, і для початку треба знати, як туди дійти.

Поселили мене з дівчиною з Румунії – 31-річною Mixaелою. Вона, як і я, офіціантка бару, але працює вже давно і лише в кав'ярні, бо більше їй ніде не подобається. Її мало хто любить, бо вона гостра на язик

* Безпека передусім.

і може собі це дозволити. Mixaela має дуже дружні стосунки з бар-менеджером, а її найкраща подруга – дружина його заступника. Вона мені відразу пояснила головне правило:

– No men in a cabin. If you want, you can go whenever you want.

– Ok, don't worry.*

Mixaelі подобалося, що я майже непомітна сусідка, а мені – що вона вийшла курити в коридор.

На судні дуже важливо мати адекватного сусіда по каюті, який поважає твій приватний простір, бо цього простору тут у кожного критично мало.

Mixaela поставилася до мене дуже добре, каже, що я нагадую їй її саму, коли вона вперше потрапила на судно. Вона невисока – сантиметрів 150. Її практично не видно з-за барної стійки, тому вижити тут вона могла винятково завдяки своєму характеру. В неї великі карі очі, довгі вії та довге руде фарбоване волосся, зібране в бездоганно охайну гульку. Mixaela вчить мене, як варто поводитися з нахабними офіціантками, щоб не тільки прибирати брудні склянки після їхніх клієнтів, а й самій заробляти гроші.

5 травня, день у морі

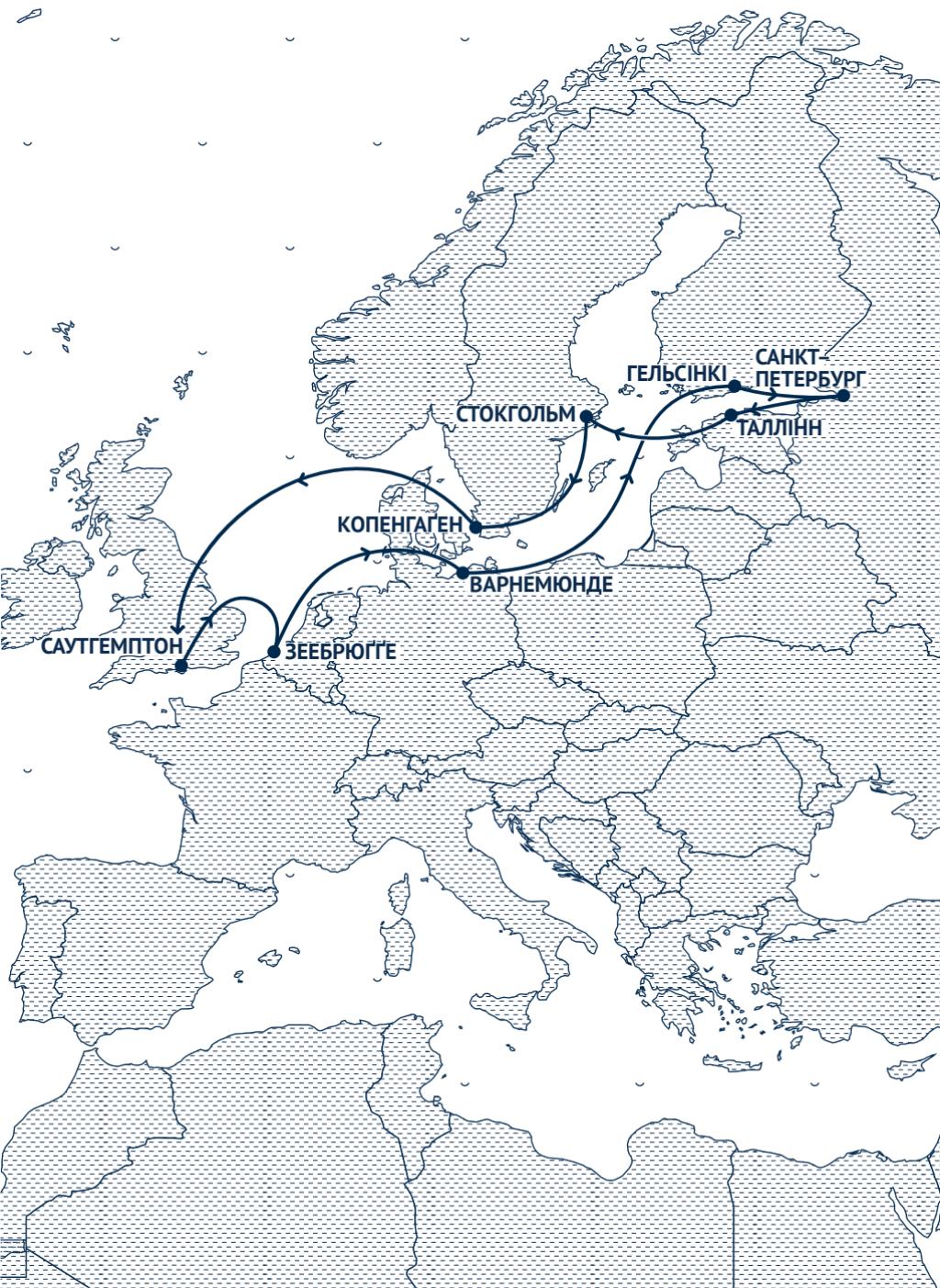
Насправді я мала почати працювати ще вчора ввечері, але помічник бар-менеджера Іво змилувався і дозволив почати сьогодні. Я забрала від кравця свої формені штані, які той мав вкоротити. Штані ці без кишень, а це дуже незручно. Нікуди подіти

* – Жодних чоловіків у каюті. Якщо хочеться, можеш іти собі куди завгодно.
– Добре, не хвилюйся.

Some pages are omitted from this preview

БАЛТИКА

23.06-07.07.2012

23 червня, Саутгемптон

У барі театру змінився бармен. Тепер ми працюємо з Антоніо Ескубідо, або Скубі, п'ятдесятирічним барменом з Філіппін. Саме в його барі Бобан працював бар-боєм на початку своєї кар'єри. Скубі дуже балакучий, швидкий і хороший бармен. Найчастіше він працює у «Mingles», барі для членів екіпажу на 2-й палубі. Його всі люблять, бо він дуже дотепний, завжди розважає клієнтуру і отримує за це щедрі чайові. Думаю, в цьому він чемпіон серед усіх барменів.

Вперше я побачила Скубі в іншому барі для членів екіпажу на першій палубі – єдиному публічному місці, де можна курити. Тоді він мені здався аж занадто жвавим і нав'язливим. Скубі теж пам'ятив мене з першого дня:

– Я думав, ти вистрибнеш за борт.

– (сміюсь) Так, мені було складно, але суїцидальних думок не було ніколи. Я здогадувалася, що тут мені буде непереливки. Коли я їхала на судно, то сказала родичам, що це буде така моя служба в армії.

– Армія? Треба було їм сказати, що ти йдеш у пекло.

Скубі завжди говорить те, що думає, іноді буває страшенно нетактовним, але разом з тим завжди цікавий і щирий. У кінці робочого дня часто пропонує своїм офіціантам випити чогось разом. Він нікого не боїться. Всі й так знають, що він п'є, але його це мало обходить. Скубі до всього ставиться з гумором. Багато хто вважає його жартуном і не сприймає серйозно, але насправді він найрозумніша людина з усіх, кого я тут дотепер зустріла. Мені дуже подобається з ним розмовляти, бо він добре мене розуміє: «Ти

дивись на неї – справдешній тобі аналітик. Люба, йди краще позбирай брудні склянки». Я називаю його своїм хрещеним батьком.

– Ти слухаєш не тих людей – ти слухаєш мачо.

– А звідки я мала знати, кого тут варто слухати? Знаєш, скільки людей намагались мене чомусь на-вчити? I в кожного з них своя правда.

Скубі дуже швидко став людиною, з якою я тепер спілкуюсь найбільше:

– Скубі, знаєш, чого я зараз хочу найбільше? Отак просто пройтись парком після роботи або сходити з друзями в кіно.

– Ох, якби в мене була така красуня, як ти... Що ти хочеш? Кіно? Ресторан? Все для тебе. Ти як моя перша дружина – дуже складна. Ти вийдеш за мене?

– Ну от, я серйозно говорю, а ти знов за своє.

Коли мене хтось кривдить, Скубі завжди заступається і допомагає, але якщо я запізнююсь на роботу або не роблю *special cleaning* як слід, він дуже суворий. Скубі не терпить нахабства, лицемірства і підлості. Він справедливий. Він вчить мене, як треба працювати: «Check daily program, go and check main events. Business is there»*. I ще таке: «You will not make a check in a pantry – go to the guests»**. I справді, не зробиш.

26 червня, Варнемюнде

Знову вийшла тут у місто. Зустріла колег-офіціантів Женю, Люду і Віталіка, а ще барменів Слобо,

* «Дивись програму дня і ходи перевіряй головні заходи. Бізнес там».

** «Ти не зробиш чек у комірчині – йди до гостей».

Майкла і Льюїса. Випили разом пива. Я собі взяла «Kirschbier» – вишневе пиво, улюблене з часів навчання в Німеччині. Далі за планом – інтернет і пост у фейсбуку про те, що щастя є: вийти в порт, подихати свіжим повітрям, погуляти по землі, знайти інтернет і насолодитись цими благами. Ні батька, ні сестри онлайн не виявилось.

6 липня, день у морі

«Olga, you are getting fat! Watch what you eat!»* – сказав у їдалальні сомельє Іван із Сербії. «Та пішовти!» – подумала я.

Я тепер багато їм, усе підряд. Великою мірою це – зайдання стресу. На судні стільки обмежень, що я даю собі волю принаймні в тому, що їм. Часто я їм після 11-ї вечора, бо якраз тоді закінчується робота. Дуже швидко я погладшала так, що довелося купувати більші формені штані. Кажуть, з новенькими таке часто трапляється – вони починають або багато їсти, або багато пити. В моєму організмі відбуваються незрозумілі мені зміни. Тільки зараз почались місячні – вперше за два місяці. Кажуть, це тут теж нормально. Мабуть, тілу складно зрозуміти, коли починається і закінчується день.

Робота займає так багато часу, що ніколи навіть попрати речі. Це займає декілька годин, бо після прання ще треба їх сушити – розвісити абсолютно ніде. Форму я здаю в хімчистку по 1 \$ за одиницю. Невеликі речі перу вручну в умивальнику в каюті. Добре, що цивільний одяг часто прати не треба:

* «Ольго, ти гладшаєш! Слідкуй за тим, що їси!»

його я вдягаю нечасто, тільки коли буваю в місті. Тож і вийшло, що в пральню я вперше потрапила через два місяці перебування тут. Пральння так добре захована в коридорах зі сходами, що годі знайти її самотужки, але я зібрала брудні речі і твердо собі постановила, що повернуся в каюту, тільки коли їх виперу. Дорогою я зустріла Скубі, і він мене провів. Запропонував почекати зі мною, але було вже пізно, і він був втомлений. Завтра Скубі починає о 7-й ранку, тому я сказала, що впораюсь сама. Йому знову змінили розклад – він повертається в «Mingles». Ми більше не будемо працювати разом, тож Скубі за прошував частіше заходити у вільний час до нього в «Mingles» на каву.

ІСЛАНДІЯ І НОРВЕГІЯ

07.07-20.07.2012

7 липня, Саутгемптон

У цьому круїзі нам наказали носити винятково вечірню форму – ну так, денна гавайська з Ісландією якось не дуже асоціюється. До того ж холодно. Впродовж наступних двох тижнів ми перетнемо Полярне коло. Середній вік пасажирів на борту приблизно 70 років. Ці люди практично не п'ють і не ходять на вечірки. Офіціантам бару доводиться перебиватися, хто як може, наприклад вставати вранці і продавати капучино в «Скай-барі». Мій ямайський друг Деррон – зараз він головний офіціант «Пул-бару» і має залишатись там – теж не розгубився. Познаходив десь на складах термочашки і продає в них какао з різним алкоголем на вибір за 9,99 \$ разом з чашкою. На «Пул-барі» практично немає людей, і Дерон відчайдушно користується кожною нагодою бодай щось заробити.

8 липня, день у морі

Мене знову поставили в розклад на *Captain's Gala Toast* роздавати безкоштовний алкоголь гостям на вході до театру. Відповідальним за захід був новоприбулий помічник бар-менеджера Леслі Кембел з Ямайки, який замінив болгарина Іво. Як і Іво, Кембел під два метри на зріст і так само лисий. Тільки Іво був блондином, а Кембел – чорношкірий, і в нього чудове почуття гумору.

Відразу по приїзді Кембел нагадав нам про стандарти компанії. Так ми дізналися, що подавати напої на цьому заході слід у білих рукавичках, а таці мають бути застелені спеціальними візерунчастими паперовими серветками. На практиці білі рукавички дуже швидко заплямовуються червоним вином, а паперові серветки

розмокають від ненароком розлитого алкоголю. Втім, перші п'ять хвилин усе виглядало дуже урочисто.

Сьогодні за розкладом я і ще одна офіціантка, Ольга з Миколаєва, мали виносити на сцену театру «срібну» тацю з келихами шампанського для капітана і офіцерів. Ми обидві категорично відмовились це робити. Ольга казала, що ніколи цього ще не робила і дуже хвилюється. Я казала, що це мій перший контракт, а її – другий, тому краще, щоб це робила вона. Потім я погодилася спробувати, але попередила Кемпбела, що можу перекинути тацю на когось із офіцерів і це буде не дуже красиво.

Кемпбел не сподівався такої фамільярності і подзвонив Фаді: «Fadi, I have two Olgas here at the Theather. They say they cannot carry silver tray. What does it all mean?»^{*} Я спокійно спостерігала, бо Люда мені розказувала, що дружина Фаді – Анка, яка теж працює офіціанткою, – так само відмовлялась колись нести цей *silver tray* через увесь театр. Тому в мене не було страху, а лише цікавість. Насправді на судні є лише дві-три офіціантки, які можуть зробити це красиво. Їх зрештою потім і покликали.

10 липня, Рейк'явік

Бобан дозволив мені не відчиняти гриль-станцію, сказав: «I want to use bar server somewhere else»^{**}. Тепер зранку я маю приходити в «Скай-бар». Звучить жахливо, але насправді я дісталася велику свободу

* «Фаді, в мене тут у театрі дві Ольги. Вони говорять, що не можуть нести срібну тацю. Що це значить?»

** «Я хочу використати офіціантка в іншому місці».

пересувань, тепло і заробіток: не треба даремно відмикати станцію, мерзнути на порожній палубі, а потім замикати все це. Мені починає подобатись Бобан. Думаю, якби на його місці був Дамір, скоріш за все, я б так і мерзла на гриль-станції і нікому до того не було б діла, бо гриль-станція має працювати. Бобан здатний імпровізувати, аби тільки збільшити обсяги продажу барної продукції. Зараз мені це на руку.

Крім очевидної фінансової вигоди, такі зміни в розкладі дали мені шанс вийти в місто. Дзвоню відповідальному Фаді:

– Hello, Fadi! Olga speaking. Grill Station is closed. I am in Sky. Ricardo and Juan are here too and there are no guests. Can I please go outside?

– You want to go outside?

– Yes! It's Reykjavík!

– Okay. Go.*

Це була перемога. Я вийшла в місто. Рейк'явік запав у душу з першої хвилини. Фантастичний, з казковими, немов пряниковими будиночками. Здається, люди, які сидять на траві, святкують саме життя, радіють сонцю. Я радію разом з ними, гуляю вуличками, спостерігаю за тутешніми людьми і за качками на міському озері.

12 липня, Акурейрі

Ми вже з іншого боку Ісландії, на півночі. Вийшла в місто на кілька годин. День був дуже

* – Привіт, Фаді! Це Ольга. Гриль-станція зачинена. Я в «Скай-барі». Тут ще є Рікардо і Хуан, гостей немає. Можна, будь ласка, я вийду в місто?
– Ти хочеш у місто?
– Так! Це ж Рейк'явік.
– Гаразд. Іди.

погожий, сонячний. Через вікна «Скай-бару» сьогодні пополудні бачили китів. *Whale watching*^{*} – одна з найвагоміших причин, щоб купити цей круїз. Увечері крізь скляну стелю «Скай-бару» видно небо – незвично, що так світло. Надзвичайно гарно.

13 липня, Клаксвік

Не виходила сьогодні, бо відпрошуватись у кожному порту трохи занадто навіть для мене. Довелось пожертвувати Фарерськими островами. Мене відправили в «Oceanview Bar», у кормовій частині 14-ї палуби. Гостей було мало: переважна більшість вийшла в місто. В якийсь момент у барі, крім мене, залишився тільки один джентльмен, старий мільйонер в інвалідному візку, який довго і зосереджено дивився вдалину, а тоді заговорив до мене: «I have been all over the world, but this is the most beautiful place I've ever seen»^{**}.

Там, за бортом, було безмежно гарно: темно-зелені пагорби в синій далечині й сивий туман. Відірвати погляд було неможливо. Ми як зачаровані дивились на краєвид і мовчали.

15 липня, Гейрангер

Тут величезний 15-палубний лайнер здається маленькою білою цяткою в оточенні гір і лісів. Десь далеко видно ще замерзлі водоспади, хоча надворі вже +20. Біля берегів надто мілко для такого корабля,

* Споглядання китів.

** «Я побував по всьому світу, але це найгарніше місце, яке я будь-коли бачив».

тому він зупиняється посеред фйорду. Далі шлюпки везуть пасажирів до берега і назад. Я вийшла з друзями-музикантами з Філіппін, які щовечора грають у «Скай-барі». Ми гуляли берегом, багато фотографувались, їли порічки і сміялись. Часу було обмаль, як завжди, але достатньо побачити цю красу на мить, щоб запам'ятати на все життя.

18 липня, Берген

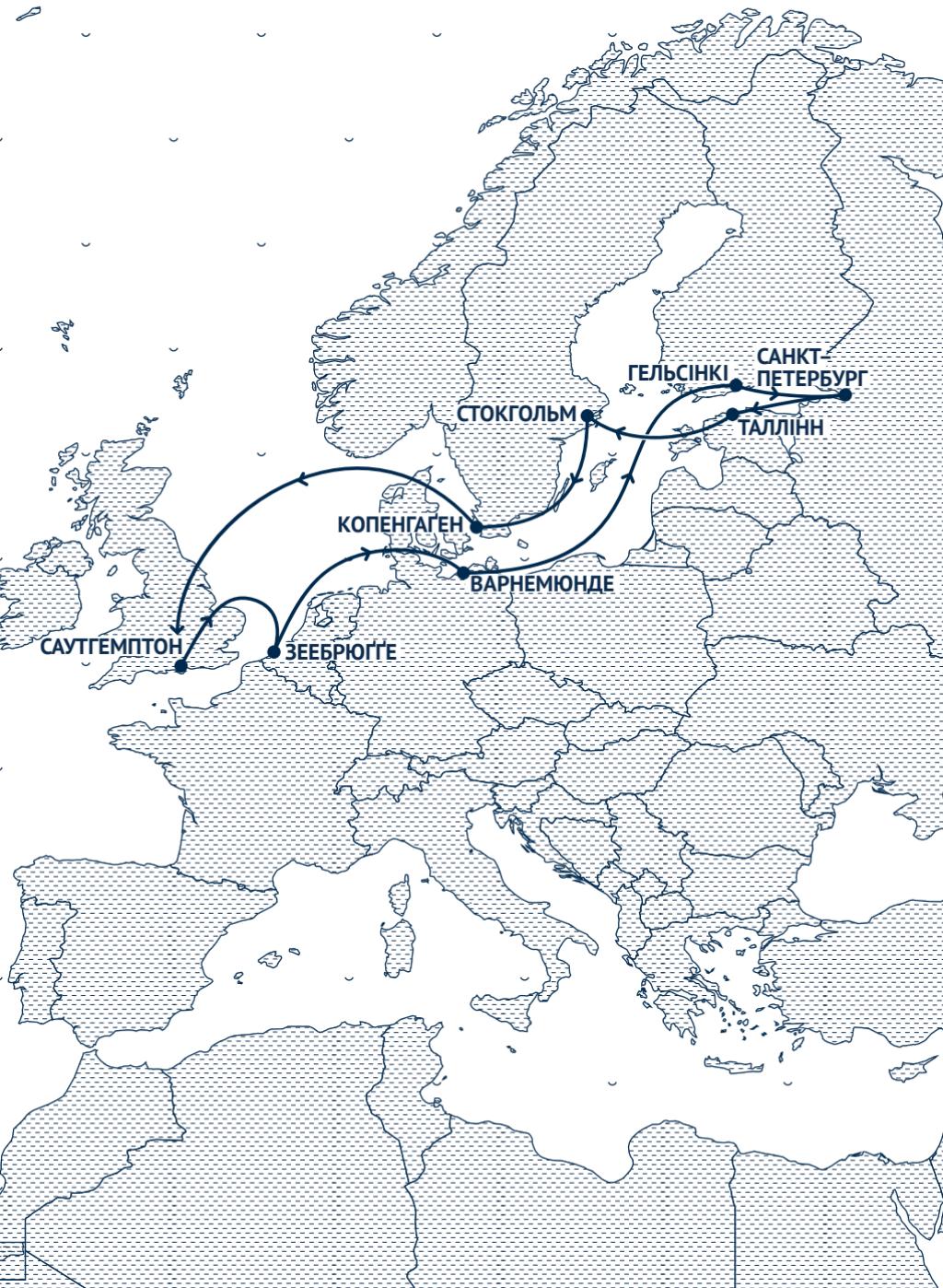
Ще чотири місяці до кінця контракту. Я маю повернутись додому відразу після переходу через Атлантику, з Маямі, так і не побачивши Карибських островів. Можна попросити продовжити контракт ще на місяць, але я поки відкладаю це рішення. Шальки терезів усе ще коливаються між бажанням побачити Кариби і прагненням якнайшвидше покинути судно.

19 липня, день у морі

Мені написала шкільна подруга. Вона хвилюється й питає, як я тут, каже, щоб трималась і сприймала все це винятково як роботу, яка в моєму житті грає меншу роль, ніж усе решта, і яка зараз є тому, що саме зараз так треба. Пише, щоб я намагалась думати про хороше, більше виходити в портах і спілкуватись з адекватними людьми. Дуже мені сподобалась ця порада – сприймати своє перебування тут винятково як роботу. Треба спробувати. Щоправда, робота тут ніколи не закінчується. Навіть тоді, коли ти не працюєш, ти не можеш нікуди від роботи втекти. Особливо в такі дні, як цей – дні в морі.

БАЛТИКА

21.07-04.08.2012

21 липня, Саутгемптон

Мене знову поставили в розклад у ресторан «Select Dining», де в мене є своя станція. Це вечірній розклад, а вдень я далі продаю пиво й содові на гриль-станції. Я вже більш-менш освоїла барну справу і купила контактні лінзи в Санкт-Петербурзі, що дуже полегшує роботу.

«Select Dining» поділяється на чотири станції, з яких кожна закріплена за одним офіціантом бару. Крім мене, на барі працюють офіціанти індус Гілсон, болгарка Албена, хорватка Тіана і бармен з Франції Вінсент.

Гілсон через свій великий живіт схожий на Карлсона. Йому вже за 40, і в нього з'явилася лисина. Він хороший офіціант, який дійсно піклується про гостей – любить робити для них різні маленькі приємності, як-от трубочка сердечком. Він дуже балакучий, і я підтримувала розмову, поки могла, але потім просто не стало сил. Він образився:

- Why this lady never talks to me?
- Because I am introvert.
- I don't even know what to say.
- Me neither.*

Можливо, це негарно, але в якийсь момент бажання зберегти рівновагу починає переважати над членістю. Гілсон запросив мене на індійську вечірку в барі для членів екіпажу на першій палубі: «Olga,

* – Чому ця панна ніколи зі мною не розмовляє.
– Тому що я інтроверт.
– Я навіть не знаю, що сказати.
– Я теж.

make sure you come to Indian party»^{*}. «Olga, make sure you don't go there»^{**}, – сказав мені Вінсент, коли почув це. Ходити на такі паті варто, тільки якщо ти терміново шукаєш індійського бойфренда. В мене поки такої потреби нема. Загалом, у бар для членів екіпажу на першій палубі я ходжу рідко і тільки в гарній компанії. Один друг-бармен сказав мені: «Якщо ти не куриш і не шукаєш пригод – краще взагалі не ходи туди». Дійсно, якщо нічого не хочеш запропонувати сексуально зголоднілим чоловікам, то навіщо їх вводити в оману, дражнити і створювати собі зайві проблеми?

Інший офіціантці, Албені, дружині О'Ніла гаянського, теж близько 40 років, вдома її чекає маленька донька. Албена хороша, добра людина, але вона постійно говорить. Постійно! Це більше схоже на бурчання, яке дуже важко витримати 4–5 годин підряд протягом зміни. Дехто вважає, що Албена *cuckoo*^{***}. Вона постійно говорить про свого чоловіка: «My husband, my husband...»^{****} Албена дуже сподівається переконати його переїхати жити в Штати. З О'Нілом я познайомилась раніше, ніж з Албеною, і все, що вона говорить, разюче відрізняється від того, що розповідав він. О'Ніл збирав гроші, щоб відкрити бар у Гаяні, й постійно сумував за своїми гаянськими дітьми. Албена в слізах прийшла в ресторан:

* «Ольго, обов'язково приходить на індійську вечірку».

** «Ольго, в жодному разі не йди туди».

*** Так тут говорять на тих, хто працює на судні тривалий час і через це вже став несповна розуму, хоч і далі може виконувати свої обов'язки.

**** «Мій чоловік, мій чоловік...»

– He is really a gay.

– Who?

– O’Neil.*

Не знаю, правда це чи ні, та й не мое це діло. Хотілось якось заспокоїти її, але що тут скажеш?

Тіана – дівчина з Хорватії, яка жила з Людою під час свого першого контракту, а тепер щойно повернулася з відпустки. Її історія досить типова. На судні їй не подобається, але вона знайшла була собі тут хлопця з іншої країни й повернулася, щоб бути з ним. Тепер уже звикла й планує працювати далі. Кажуть, якщо хочеш не повертатись на судно, то треба не їхати на другий контракт. Якщо приїдеш удруге, то неодмінно потім буде і третій, і четвертий. Мені здається, справді є якась точка неповернення, і я її боюсь. Хлопець Тіани – Нуман – дуже вправний бармен, *Flair bartender***. Він один із небагатьох, хто вміє показувати шоу з одночасним розливанням мартіні в склянки, викладені пірамідкою. «Мартіні-бар» розташований по сусідству з рестораном, і Тіана часто зникає в робочий час. Тоді доводиться обслуговувати гостей і з її станції. Тіані до цього діла немає, бо вона може робити бізнес у «Мартіні-барі», де працює Нуман.

Наш бармен Вінсент, мабуть, єдиний тут представник Франції, в нашему відділі – то точно. Рідною мовою він може спілкуватись хіба з маврикійцями. Це його перший контракт, але він працював раніше

* – Він направду гей.

– Хто?

– О’Ніл.

** Бармен, який практикує жонглювання барними приладдям.

барменом вдома, щоб якось платити за навчання. Вінсенту тут не подобається, і він не планує сюди поверватись. Натомість він хоче поїхати працювати барменом в Австралію: «You know, Olga, you need just some money in your pocket and you go», – каже мені Вінсент не про Австралію, а про мандри загалом. Мені з ним цікаво, хоч він не надто говіркий. Після зміни я зустріла його в інтернет-кафе. Він зупинився подивитись на кириличні літери, якими я друкувала повідомлення сестрі. Хотіла додати і Вінсента в друзі, але в нього навіть немає сторінки у фейсбуку, а може, просто не хоче казати.

Крім нас, офіціантів бару, в ресторані, звичайно ж, дуже багато офіціантів власне ресторану, їхніх помічників, а також сомельє. На моїй станції працює двоє сомельє: Ерік з Маврикію і ще один індус із Гоа, чийого імені я, на жаль, не запам'ятала. На його бейджику так і написано: «Гоа», бо він так наполіг і завжди всім доводить, що Гоа – це не Індія. Ерік – чудовий сомельє, дуже професійний, інтелігентний, він завжди мені підказує, хто з гостей що хоче випити. Він ніколи не робить собі два чеки з одного столика. Наприклад, якщо дама п’є вино, а джентльмен – щось із бару, він дозволяє мені робити один чек на мій акаунт, але вино наливає сам.

На сусідній станції працює інший сомельє – Шелдон. У вільний від роботи час він іноді організовує вечірки, де сам виступає як діджей. Вони разом з Еріком – одні з найкращих сомельє на борту. Шелдон уміє так обслуговувати гостей, що в кінці

* «Ти знаєш, Ольго, треба лишень трохи грошей в кишені – і можна їхати».

круїзу вони приносять йому сотні доларів чайових. Він підійшов привітатись і познайомитись зі мною, спитав, звідки я. «I have been to Odesa. Odesa is nice, but people on the street were laughing at me and touching my hands because I am black^{*}. Мені рідко буває по-справжньому соромно, але в цей момент мені відняло мову. Я не знала, як вибачитись перед ним за дикунство співвітчизників.

22 липня, Зеебрюгге

Близько 10-ї закінчувалась моя робота в ресторані. Після того за розкладом ще були дві години в «Ensemble Lounge» – розкішному барному закладі в бордових тонах, де щовечора грають джаз. Це хороший бар, у якому за ці дві години можна заробити більше, ніж за чотири години на моїй станції. Що-правда, бар невеликий, і там уже постійно працюють два офіціанти. За розкладом я не повинна допомагати їм зачиняти бар, а просто маю право перебувати там дві години й обслуговувати гостей.

Головний офіціант в «Ensemble Lounge» – Неманья з Сербії. Це високий вродливий хлопець десь мого віку. Коли він тільки прийшов на судно, його, як і мене, поставили в барі театру. Неманья дуже відповідальний, не боїться важкої роботи і добре знає барну справу. Тож дуже швидко йому дали хороший, але важкий розклад – бути головним офіціантом у «Скай-барі», розрахованому на 400 осіб. Неманья ревно виконував усі обов'язки головного офіціанта,

* «Я був в Одесі. Одеса гарна, але люди на вулиці сміялися з мене й показували на мене пальцем, бо я чорний».

але, на відміну від Віталіка, який вже поїхав додому, не міг конкурувати з іншими офіціантами, коли ті приходили робити бізнес у його барі. В «Скай-барі» заробляли гроші всі, окрім Неманьї. Він гордо, як лицар, стояв з пустою тацею. Не хотів опускатись до рівня інших і бігати наввипередки, щоб першим підійти до гостей. Керівництво зглянулось над ним і дало йому хороший бар, куди ніхто з офіціантів з вільним розкладом не міг приходити просто так.

У мене з Неманьєю гарні стосунки. Ми близько місяця відпрацювали разом у театрі, тож він не має нічого проти моого розкладу в його барі: «Olga, don't worry – come and make money»*. Але Неманья працює в «Ensemble Lounge» не сам, а з Беліндою. Вона з Філіппін і всього на декілька років молодша за мою маму, але на вигляд їй років на 10–20 менше. Белінда в дуже добрій формі, вона вродлива, має довге чорне волосся. Вперше я з нею познайомилась у «Пул-барі», де ми разом пили апельсиновий фреш. Тоді вона була дуже милою, розказувала, що в неї син практично моого віку і бажала мені якнайшвидше звикнутися на судні. Тоді мова ще не йшла про бізнес і про конкуренцію між нами. Зараз я опинилася на її території.

В «Ensemble Lounge» Белінда робить усе, щоб мені не дісталося жодного замовлення. І її не спиняє навіть присутність супервайзера. Вона вигадала правило, що гості дістаються тому, хто перший покладе серветки на стіл. Часто вона кладе їх на столи ще до того, як приходять гости, і вважає, що так і має бути.

* «Ольго, не хвилюйся – приходь і заробляй гроші».

Вона не гребує й тим, щоб підійти до столу, коли я вже там стою, і буквально випхнути мене звідти. А гостям просто каже, що зараз вона, а не я прийме в них замовлення. Мені доводиться грati за її правилами і класти серветки швидше за неї. Тоді вона кривиться й кидає в мій бік своє отруйне *well done*^{*}. Неманья каже, щоб я не звертала уваги і пробувала заробляти гроші. Белінда налаштовує його проти мене. Вона наполегливо нав'язує йому свою лінію поведінки, щоб остаточно вижити мене з бару.

Барменом в «Ensemble Lounge» працює Домінік з Хорватії. Я раніше працювала з ним один круїз у барі театру. Домінік досить інтелігентний хлопець, з ним цікаво поговорити. На борту в нього є дівчина з Японії, вони гарна пара. Дехто небезпідставно вважає його *cuckoo*. Одного разу Домінік голосно закричав у барі театру, коли в нього було багато замовлень від офіціантів, і забрався з робочого місця в сам розпал бізнес-часу. Тоді його крик чули ледь не всі гості, які прийшли подивитись виставу. Я його трохи боюсь, бо ніколи не знаєш, чого від нього чекати. Мені важко працювати з такими людьми. Тепер у «Ensemble Lounge» ситуація повторилася. Було багато гостей, і я мала купу замовлень. Я підійшла до барної стійки, де з барменів був тільки Домінік, і побачила, що в нього трусяться руки, коли він наливає тонік у коктейль. Раптом Домінік нервово вийшов з бару – стійка залишилась без бармена, коли десятки людей хотіли зробити замовлення. Ми були змушені покликати супервайзера,

* Добре впоралась.

який прислав іншого бармена. Наступного дня Домініка замінили, давши йому легший розклад. Якби я приїхала сюди на посаду бармена, то б уж точно звільнилась: надто великий тиск. Офіціанти все-таки можуть самостійно регулювати навантаження і брати стільки замовлень, скільки можуть виконати, а барменам від замовлень гостей і офіціантів дітися ніде: треба залишатись за стійкою. А коктейлі? Це ж треба знати напам'ять щонайменше 500 рецептів.

23 липня, день у морі

Ми сиділи в їдаліні з Людою і барменом з Македонії Слобо. На судні він працює вже досить довго. В нього один з найкращих барів – «Passport bar» на 3-й палубі, але він вирішив допрацювати ще один круїз до кінця свого контракту і звільнитись: більше не може дивитись на ці стіни і не знає, чи витримає. Слобо давно хотів побувати в Ісландії, і тільки думка про те, що побачить її ще раз у своєму останньому круїзі, його заспокоює.

Казав він це так емоційно, що єжа нам з Людою не лізла до рота. Люда поки звільнитись не збирається, тож намагається не думати про погане, я – все ще вагаюсь. Слобо дуже близький мені за духом. Ми з ним добре розуміємо одне одного, і він мені сказав: «If you don't like it here, you should quit». Це дуже слушно, логічно.

* «Якщо тобі тут не подобається, тобі краще покінчти з цим».

1 серпня, Копенгаґен

Я вийшла в місто і поїхала до центру. Там найбільше сподобалась Нова Гавань (або Нугавн) з різномікторовими будиночками. В найпопулярнішому місці для фотографій зустріла помічників кухаря, яких знаю лише з вигляду. Вони наполягли, щоб я зробила собі тут фото на пам'ять. Після цього обміняла 20 € на данські крони. Їх вистачило тільки на 2 морозива, а на листівку батькам вже ні.

Мама розказувала: коли вона виходила в порт, їм завжди давали певну суму грошей у місцевій валюті. Десь у Франції чи Італії всі ті гроші вона витрачала на морозиво, яке їла досоччу. В 70-х у Радянському Союзі нічого подібного до італійського gelato, маєть, не було.

